

ERMENİ İDDİALARININ HUKUK NEZDİNDE İTİBARI YOKTUR

Ali Murat TAŞKENT

Analist (2015-2017)

26 Ocak tarihinde Danimarka Parlamentosu (Folketing) ve Fransa Anayasa Konseyi 1915 olayları ile ilgili çok önemli birer karar almıştır.

Danimarka Parlamentosu sorunun tarihi belgelerin tarihçilere açılarak açık ve serbest tarih araştırmaları temelinde diyalog yoluyla çözülmesi gerektiğini bildirmiştir. Parlamento, ayrıca, tarihi olaylar hakkında hüküm vermeme geleneğini sürdüreceğini bildirmiştir.

Danimarka Parlamentosu bu kararı tartışmalı tarihi meselelerle ilgili karar verme merciinin parlamentolar ile hükümetler olmadığını ve 1915 olaylarıyla ilgili tartışmaların tarihçilere bırakılması gerektiği gerçeğini ortaya koyan yeni bir resmi beyandır.

Öte yandan, Fransa Anayasa Konseyi daha önce Fransa Parlamentosu tarafından kabul edilen ve savaş suçları, insanlığa karşı suçların ve soykırımların inkârının veya önemsizleştirilmesinin nefret söylemi teşkil etmesi koşuluyla suç sayılmasına ilişkin bir yasa tasarısını iptal etmiştir. Bilindiği üzere, Fransa Cumhurbaşkanı ve Fransa Ermenilerinin ortak çabaları sonucunda ortaya çıkmış söz konusu bu yasa, Fransada Ermeni söylemini reddetmenin cezalandırılması için ortaya atılan son formüldür. Ancak, Fransa Anayasa Konseyi, aldığı bu son kararla bu tür çabaların nafiye olduğunu ve hukukla ters düştüğünü ortaya koymuştur.

Fransa Anayasa Konseyi, kararında, söz konusu yasa tasarının mevcut nefrete teşvikle ilgili yasaların yanında gereksiz olduğunu belirtmiştir. Konsey, ayrıca, söz konusu yasanın suç teşkil etmeyen olaylar hakkında yorumda bulunmanın cezalandırması yolunu açtığını, aynı zamanda normalde tarihi tartışmalarla kararlaştırılması gereken olay ve ifadelerin yasallığı konusunda belirsizliğe neden olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla, bu yasa ifade özgürlüğüne gereksiz ve orantısız bir saldırı olarak yorumlamıştır.

Bu kararıyla Fransa Anayasa Konseyi, Gayssot yasasına ilişkin geçmiş kararı ve AİHM'in Perinçek-İsviçre davasına ilişkin kararına uygun bir şekilde, 1915 olayları gibi tarihsel olayların meşru tartışma konusu olduğunu ve Ermeni iddialarının reddinin cezalandırılmasına ilişkin yasaların ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini teyit etmiştir. Bu çerçevede, Fransa Anayasa Konseyinin atması gereken bir adım daha vardır. Bu da 1915 olaylarını soykırım olarak niteleyen 2001 tarihli tek cümlelik yasanın iptalidir.

Sonuç olarak, hem Danimarka Parlamentosu hem de Fransa Anayasa Konseyi Türkiye'nin 1915 olaylarına bilimsel bir açıklık getirmek amacıyla Ortak Tarih Komisyonu kurulması teklifinin meşruluğunu tekrar ortaya koymuştur.

Bu kararlar ışığında, Ermeni iddialarını savunanların hissi, siyasi ve diğer nedenlerle tek taraflı Ermeni tarih anlatısını dayatmaya yönelik eylemlerde bulunmaktan kaçınmaları uygun olacaktır.

Yazar Hakkında :

Ali Murat Taşkent, Nisan 2015 ile Eylül 2017 arasında Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) analist olarak çalışmıştır. Taşkent, Kafkasya ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri üzerinde çalışmalar yürütmüştür.

Atıfta bulunmak için: TAŞKENT, Ali Murat. 2026. "ERMENİ İDDİALARININ HUKUK NEZDİNDE İTİBARI YOKTUR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 8. Ocak 27. Erişim Haziran 08, 2026. <https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/ERMENI-IDDIALARININ-HUKUK-NEZDINDE-ITIBARI-YOKTUR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır